

Sygn. akt I UK 469/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania A. spółki jawnej w Białymstoku
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
z udziałem zainteresowanych: N. K., A. G.
o ustalenie nieistnienia ubezpieczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej A. spółki jawnej w B. od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Białymstoku
z dnia 25 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa 2078/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku oddalił apelację A. Spółki jawnej w B. (dalej jako „odwołujący się”) od wyroku z dnia 10 października 2013 r., którym Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił jego odwołanie od decyzji z dnia 22 marca 2013 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. stwierdzającej, że odwołujący się za okres wskazany w decyzji od stycznia 2006 r. do lipca 2007 r. jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne z tytułu umowy zlecenia zawartej między N. K. (dalej: „ubezpieczony”) i Agencją Handlową, której właścicielem jest A. G. (dalej: „zainteresowany”) oraz ustalającej podstawę wymiaru składek na te ubezpieczenia.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku odwołujący się zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj.: 1) art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej jako „ustawa systemowa”) w związku z art. 4 ust. 2 lit. a, art. 17 ust. 1, art. 18 ust. 1, art. 18 ust. 1a tej ustawy oraz w związku z art. 3, art. 22 i art. 29 k.p.; 2) art. 18 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 1a, art. 4 pkt 9 oraz art. 21 ustawy systemowej w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe; 3) art. 17 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 2 lit. a w związku z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej; 4) art. 17 ust. 1 w związku z art. 17 ust. 2 tej ustawy; 5) art. 78, 80, 84, 87, art. 871 k.p.; 6) art. 85 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie odwołania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem wymagających rozważenia istotnych zagadnień prawnych, a mianowicie: 1) czy wyinterpretowanie pojęcia płatnika możliwe jest na podstawie regulacji prawnej (art. 8 ust. 2a ustawy systemowej), która w ogóle nie odnosi się do pojęcia płatnika, z pominięciem zasad techniki prawodawczej; 2) czy płatnikiem w rozumieniu ustawy systemowej (art. 4 pkt 2 lit. 2 i art. 18 ust. 1a) może być podmiot, który z uwagi na brak wężła obligacyjnego nie ma obowiązku wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w art. 22 k.p., przy przyjęciu, że określenie pracodawcy na gruncie ustawy systemowej należy pojmować w znaczeniu, jakie nadaje mu art. 3 k.p. oraz czy wystarczającą cechą autoryzującą stronę podmiotową stosunku pracy jest świadczenie pracy na rzecz danego podmiotu, z pominięciem istnienia zasadniczego obowiązku tego podmiotu (pracodawcy) jakim jest wypłata wynagrodzenia i woli stron co do warunków wykonywania danych świadczeń uzewnętrzniionych w treści umowy o pracę (art. 29 k.p.); 3) czy pojęcie płatnika składek na gruncie ustawy systemowej może być interpretowane z pominięciem definicji przychodu, która to kwalifikuje przychód - jako przychód w

rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1996 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągniany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, tj. fizycznie przez niego wypłacony (§ 1 powołanego wyżej rozporządzenia, art. 4 pkt 2a, art. 18 ust. 1, art. 18 ust. 1a ustawy systemowej) oraz z pominięciem obowiązków płatnika, określonych w art. 17 ust. 1 i 2 ustawy systemowej; 4) czy zleceniodawca, który zawarł umowę zlecenia z pracownikiem swojego kontrahenta w warunkach art. 8 ust. 2a in fine ustawy systemowej, zwolniony jest z wszelkich zobowiązań płatnika wynikających z ustawy systemowej, w tym obowiązków zgłoszeniowych, rejestracyjnych i finansowych (opłacanie składek) w związku z przyjęciem, że płatnikiem składek (a zatem podmiotem, na którym ciążyą wymienione obowiązki) w sytuacji opisanej w art. 8 ust. 2a in fine ustawy systemowej jest pracodawca, z którym zleceniobiorca pozostaje w stosunku pracy; 5) czy pracodawca, wykonując nałożony na niego orzeczeniem sądowym obowiązek wynikający z przyjętej wykładni art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, nie narusza obowiązku wypłaty wynagrodzenia ustalonego w umowie o pracę (art. 78, 80, 84 k.p.), w przypadku gdy uwzględni wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia zawartej z podmiotem trzecim w podstawie wymiaru składek, a wysokość należnych składek, w części którą pokrywa ubezpieczony (pracownik), a zatem w części którą pracodawca może potrącić z wynagrodzenia pracownika (tak uchylił Sąd Najwyższy z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09) spowoduje, że kwota netto wynagrodzenia (tzw. do wypłaty) będzie niższa niż ustalona w umowie o pracę z pracownikiem; czy składki z tytułu ubezpieczeń społecznych mogą być rozliczane w trybie potrącenia, z naruszeniem art. 87 i art. 87¹ k.p. W tym zakresie skarżący zaprezentował poglądy doktryny i własną argumentację kontestującą stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09 oraz w wyrokach tego Sądu z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, z dnia 13 lutego 2014 r., I UK 323/13 oraz z dnia 18 marca 2014 r., II UK 449/13.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym,

których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Formułowane przez skarżącego zagadnienia prawne nie spełniają wymienionych wyżej kryteriów, gdyż były wielokrotnie i jednolicie rozstrzygane przez Sąd Najwyższy, co jasno wynika już tylko z przywołanych przez skarżącego licznych judykatów (taki sam pogląd został wyrażony również w kolejnych wyrokach, np. z dnia 6 lutego 2014 r., II UK 279/13; z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13; z dnia 6 maja 2014 r., II UK 442/13; z dnia 23 maja 2014 r., II UK 445/13; z dnia 4 czerwca 2014 r., II UK 447/13; z dnia 4 czerwca 2014 r., II UK 482/13). Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że skarżący w istocie kwestionuje przyjętą przez Sąd Najwyższy wykładnię przepisów odnoszących się do pojęcia pracodawcy i płatnika składek na gruncie uregulowań ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i zmierza do jej zmiany, prezentując w tym zakresie argumentację, podważającą - w jego ocenie - trafność dotychczasowej linii orzeczniczej tego Sądu. Taka okoliczność nie uzasadnia jednak przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w sytuacji, gdy wykładnia

przepisów, na tle których konstruowane są przedstawione zagadnienia prawne, jest utrwalona w orzecznictwie Sądu Najwyższego i nie występują w tym zakresie jakiegokolwiek rozbieżności.

Natomiast podnoszone przez skarżącego kwestie związane z obowiązkami spoczywającymi na płatniku składek oraz łączące się z wątpliwościami formułowanymi na tle powołanych przez niego przepisów Kodeksu pracy, stanowią w istocie abstrakcyjny element argumentacji mającej uzasadniać zmianę stanowiska prezentowanego dotychczas w orzecznictwie Sądu Najwyższego odnośnie do interpretacji pojęcia pracodawcy i płatnika składek na gruncie przepisów ustawy systemowej, wykraczając nie tylko poza przedmiot sprawy, w której wniesiona została skarga kasacyjna, ale również poza stan faktyczny stanowiący podstawę zaskarżonego nią rozstrzygnięcia. Należy wreszcie zauważyć, że Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych odwołującego się w sprawach o zbieżnych stanach faktycznych i prawnych oraz przy identycznie sformułowanym uzasadnieniu wniosku w tym przedmiocie (por. między innymi postanowienia z dnia 13 listopada 2014 r., I UK 350/14; z dnia 13 listopada 2014 r., I UK 370/14; z dnia 1 kwietnia 2015 r., I UK 419/14; z dnia 19 maja 2015 r., I UK 446/14, niepublikowane).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.